

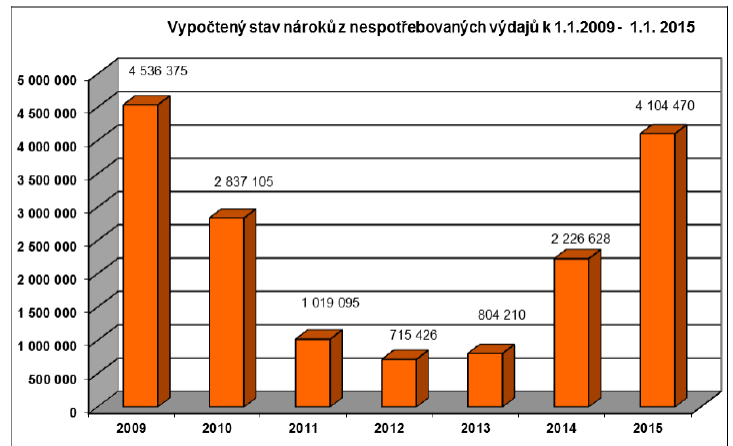
INVESTICE A ZAJIŠŤOVÁNÍ PERSONÁLNÍHO STAVU MO ČR

Aktuální bezpečnostní situace v Evropě, která je ovlivňována nejenom válkou ve východní části Ukrajiny včetně anexe Krymu, ale také například vlnou ilegální migrace a hrozbou v podobě kybernetických útoků, tlačí tzv. silová ministerstva vlád k výrazným investicím. Ministerstvo obrany ČR (MO) se chystá například investovat do nových kolových obrněných velitelsko-štabních spojovacích vozidel, bojových vozidel speciálních sil, vyzbrojených helikoptér pro přepravu vojáků a materiálu, vyprošťovacích vozidel, atd.¹ Mezi další priority MO patří rozsáhlý nábor nových vojáků. Proč však bude velmi obtížné zajistit stanovené cíle? Na to se zaměří aktuální číslo Čtrnáctideníku.

NÍZKÝ ROZPOČET, ALE PROSTĚ I TAK NEUMÍME HOSPODAŘIT

Rezort MO se potýká nejenom s velmi častým střídáním ministrů (čímž pro armádu nutný systém plánování v rozmezí 10 až 15 let nesmírně trpí), ale již od roku 2006 i s výrazným snižováním rozpočtu (výdajů na obrannou politiku jsme se věnovali v [č. 12/2104](#)), které bylo navíc během hospodářské krize spojeno s výrazným deficitem MO dosahující 80–90 miliard Kč.²

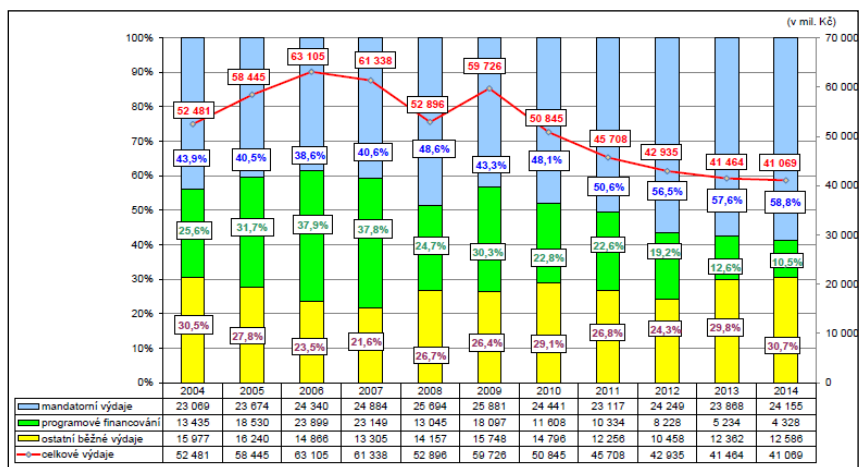
Jak se ukázalo, hledání úspor během hospodářské krize je velmi složité. Nicméně stabilně a efektivně využívat dané zdroje v období růstu může být v některých případech ještě složitější. Například podle Závěrečného účtu státního rozpočtu ČR za rok 2014 – kapitoly 307 MO byly převedeny k 1. 1. 2015 do nároků z nespotřebovaných výdajů nevyčerpané peněžní prostředky (NPP) v celkové výši 4 104 470 tis. Kč, což v praxi představuje meziroční nárůst NPP o 1 877 842 tis. Kč. Přehled vývoje nároků z nespotřebovaných výdajů naleznete v následujícím grafu.

Zdroj: Závěrečný účet státního rozpočtu za rok 2014

Nacházíme se tedy v situaci, kdy MO deklaruje potřebu navyšovat rozpočet v horizontu pěti až šesti let na úroveň 1,4 % HDP, nicméně současně není schopno efektivně využít rozpočet pod úrovní 1,1 % HDP (v roce 2013 činil podíl výdajů kapitoly MO na HDP 1,06 %, v roce 2014 1,08 % a v současném roce 1,04 %).³ V zabezpečení akceschopnosti armády se odráží i rozdělení rozpočtu mezi jednotlivé druhy výdajů. Doporučený poměr výdajů (mandatorní, běžné a investiční) by měl činit 50:30:20, nicméně MO v roce 2014 dosáhlo úrovně 58:31:11.

ČERPÁNÍ VÝDAJŮ V LETECH 2004-2014

Zdroj: Závěrečný účet státního rozpočtu za rok 2014

¹ ŠVEC, Pavel. Armáda chystá nákupy za miliardy. Získá další pandury i maskáče. [Online]. [Cit. 2015 – 10 – 08]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/ceska-armada-planuje-miliardove-investice-fii-domaci.aspx?c=A151106_202540_domaci_ane.

² Bílá kniha o obraně. [Online]. [Cit. 2015 – 04 – 12]. Dostupné z: <http://www.mocr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/plne-zneni-bile-knihy-o-obrane-55515/>, str. 13.

³ MO ČR. Resortní rozpočet. [Online]. [Cit. 2015 – 04 – 12]. Dostupné z: <http://www.mocr.army.cz/finance-a-zakazky/resortni-rozpocet/resortni-rozpocet-5146/>.

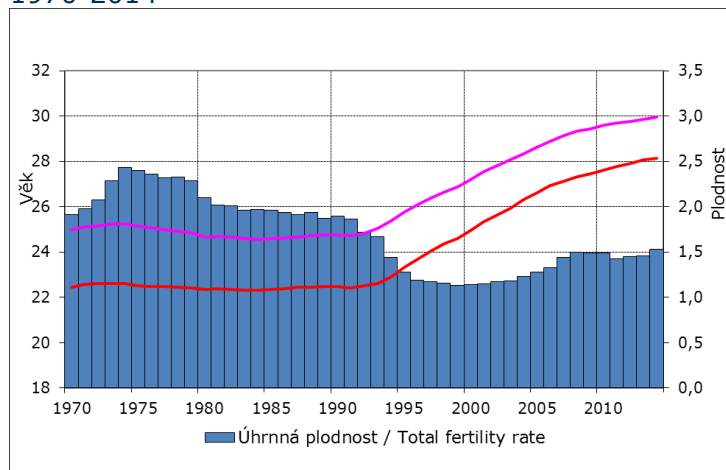
SNIŽOVÁNÍ PERSONÁLNÍHO STAVU MO ČR

V následujících letech bude pro rozvoj AČR velmi důležitá otázka vývoje v oblasti personálu, jelikož doposud se počet osob v resortu značně snižoval. Mezi hlavní příčiny patří nejen snižování výdajů na obranu, ale také mzdové podmínky a benefity pro vojáky, které nejsou z hlediska finančního ohodnocení konkurenceschopné s privátním sektorem. Průměrné platy v resortu podle statistických údajů pplk. Bohuslava Pernici držely tempo růstu až do roku 2008. Od roku 2008 však došlo k poklesu růstu průměrné měsíční mzdy a mimo jiné se tím smazala platová výhoda u vojáků z povolání oproti soukromému sektoru.

Ztráta konkurenceschopnosti ozbrojených sil na trhu práce vede k odchodu vojáků do civilu a zejména k odchodu zkušených kádrů (odborníků, poddůstojníků, důstojníků), jejichž nahrazení trvá velmi dlouho.

Mezi další související problémy patří i demografická struktura obyvatelstva a jeho zdravotní a fyzická zdatnost. V průběhu 90. let 20. století se například snížila plodnost, čehož následkem je v tuto chvíli snižující se počet příslušníků mladé generace (viz graf).⁴

ÚHRNNÁ PLODNOST A PRŮMĚRNÝ VĚK MATEK, 1970-2014

Zdroj: Český statistický úřad

Snaha vlád členských zemí EU dosáhnout co nejvyššího stupně vzdělání ve společnosti (např. v roce 2009 studovalo na vysokých školách v ČR 389

⁴ PERNICA, Bohuslav. *Teorie lidského kapitálu a problém automatické optimalizace personálních nákladů v ozbrojených silách*. [Online]. [Cit. 2015 - 04 - 12]. Dostupné z: <http://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie/teorie-lidskeho-kapitalu-a-problem-automaticke-optimalizace-personalnich-nakladu-v-ozbrojenych-silach>.

tisíc studentů, v roce 2011 celkem 392 109 studentů a uplynulý rok 347 339),⁵ tlak feministických hnutí, změny hodnot ve společnosti, role financí v našich životech vedou v ruku v ruce k odkládání založení rodiny a zmiňovanému problému s porodností. To potvrzují mimo jiné i čísla o jedincích ve věku 25-29 let, kteří žijí u rodičů (v roce 2013 to bylo 31 % žen a 48 % mužů tohoto věku). To se pak negativně odráží na budování zodpovědné společnosti.⁶

VÝVOJ SKUTEČNÝCH POČTŮ OSOB V RESORTU MO ČR V LETECH 1993-2015

Stav	Gen	VD	ND	PS	RS	PdS	Mužstvo	PfS	Disp	VZP celkem	OZ celkem	Celkem	VZS
2000	29	6888	7323	6744	1761			976		23721	21301	45022	31185
2001	28	5700	7556	6607	2093			1200		23184	21157	44341	24955
2002	29	4531	6007	6428	2432			1200		20627	20888	41515	21235
2003	25	4153	5528	6489	3219			1507	328	21249	22675	43924	19783
2004	25	3244	4668	6552	4324			1409	833	21055	20808	41863	6359
2005	32	2865	4157	6339	6879			1281	592	22145	17288	39433	
2006	32	2679	4111	6641	7834			1333	480	23110	14971	38081	
2007	32	2674	4162	6834	8977			949	601	24229	13358	37587	
2008	26	2589	4022	7206	8619			1196	676	24334	11946	36280	
2009	25	2464	3795	7363	8486			1341	629	24103	10575	34678	
2010	20	2286	3524	6969	8683			919	735	23136	9017	32153	
2011	22	2258	3255	6082		7637	1118	937	952	22261	8303	30564	
2012	22	2140	3319	6049		7399	1160	965	697	21751	8248	29999	
2013	18	2091	3376	6052		7375	1078	1067	676	21733	8288	30021	
2014	20	1981	3315	5875		6894	787	955	1184	21011	7530	28541	
2015	21	1942	3377	5944		6963	709	1266	642	20864	7487	28351	

Zdroj: Ministerstvo obrany ČR

Dalším problémem je přístup občanů k zajištění bezpečnosti. Ten totiž ovlivňuje politické lídry a jejich přístup k bezpečnostní politice. Tu politici doposud odsunovali v předvolebních debatách až na úplný okraj diskusí a kvůli strachu ze ztráty voličů se jim věnovali v minimálním měřítku (zejména po vstupu ČR do NATO a zbavení se pocitu zodpovědnosti za zajištění vlastní bezpečnosti).⁷ V současné době se však ve společnosti zvyšuje poptávka po investicích do bezpečnosti. Je otázkou, zda bude současné a budoucí vedení resortu v období hospodářského růstu schopno zajistit rozvoj a modernizaci armády.

⁵ MŠMT. *Data o studentech, poprvé zapsaných a absolventech vysokých škol*. [Online]. [Cit. 2015 - 10 - 08]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/data-o-studentech-poprve-zapsanych-a-absolventech-vysokych>.

⁶ ČT24. *Polovina mužů před třicítkou žije u rodičů, založení rodiny odkládá*. [Online]. [Cit. 2015 - 04 - 12]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/269134-polovina-muzu-pred-tricitkou-zije-u-rodicu-zalozeni-rodiny-odklada/>.

⁷ DOBROVSKÝ, Luboš a kol. *Zpráva o stavu zabezpečení obrany ČR v roce 2014 - mýty a realita*. [Online]. [Cit. 2015 - 04 - 12]. Dostupné z: <http://www.obranastrategie.cz/cs/informacni-servis/zprava-o-stavu-zabezpeceni-obrany-cr-v-roce-2014-myty-a-realita.html#.VSwNdvDamyd>.